

Planetary Health Report Card (Tıp Fakóltesi): ÇUKUROVA ÜNİVERSİTESİ

2024-2025 Yazar Takımı:

- Öğrenciler: Ayça KURT, Ayça ÖZ, Ayten Yaren CEYHAN, Beren Öykü CAN, Berika TUĞRUL, Devlet Güven TOPAL, Dicle ALTÜRK, Elif Bengisu BOZKURT, Laman GAFARLI, Melisa GÜLDÜREN, Mert KAYIKÇI, Mirsaid ALİOĞLU, Mustafa ŞAHİN, Sezen ÖZSEFİL, Simay ORDU, Sude Naz SAFİ
- Fakólte Mentorları: Öğretim Görevlisi Aslı BOZ

*Birincil İletişim kurulacak kişi: Dicle Altürk, dicleealturkk@gmail.com

Sonuçların Özeti

Genel Not	B
Müfredat	A+
Fakültemizde sunulan seçmeli dersler ve müfredattaki zorunlu modüller sürdürülebilir yaşam ve sağlık ilişkisi vurgulanmaktadır. İklim değişikliğinin hastalıklar üzerindeki etkileri müfredatta detaylıca işlenmektedir. Öğrenciler sosyal sorumluluk projeleriyle toplumda farkındalık oluşturacak çalışmalar yürütmektedir. Öneriler: Sürdürülebilir sağlık ve gezegen sağlığı konularının tüm sınıflara entegre edilmesi. Diğer disiplinlerle iş birlikleri kurularak multidisipliner bir eğitim modeli oluşturulması.	
Disiplinlerarası Araştırma	C+
Birçok anabilim dalımızda bu alanda araştırmalar yapılmaktadır. Zorunlu dersler kapsamında konferanslar gerçekleştirilmekte ve sosyal sorumluluk projeleri ile farkındalık çalışmaları, Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi (ÇESAM) ile interdisipliner çalışmalar yürütülmektedir. Öneriler: Gezegenel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı ayrı bir web portalı oluşturulması. Fakültenin ulusal/uluslararası gezegenel sağlık organizasyonlarına üye olmasının teşvik edilmesi. Bu konularda yürütülen araştırma projelerinin desteklenmesi. Toplumu bilinçlendirmeye yönelik daha fazla seminer vb. düzenlenmesi.	
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk	B-
Fakültemiz birçok kurum/kuruluş ile iş birlikleri yapmakta ve gerçekleştirilen etkinliklerle bu alandaki konuları derinlemesine ele almaktadır. Zorunlu dersler kapsamında öğrencilerin gerçekleştirdiği halka yönelik etkinlikler, toplumda çevre bilinci oluşturmayı hedeflemektedir. Konferans ve etkinliklerin duyuruları birçok mecrada düzenli olarak paylaşılmaktadır. Mezuniyet sonrası bireylere yönelik etkinliklerle bilgilerin güncel kalmasını desteklemektedir. Öneriler: Halka yönelik kurs, atölye çalışmaları vb. düzenlenmesi. Mezuniyet sonrası bireylere yönelik eğitim etkinlikleri bu alandaki birçok konuyu kapsayacak şekilde genişletilmesi ve geniş kitlelere ulaşacak şekilde planlanması. Hastanelerde bilgilendirici materyallerin bulunmasının yanı sıra, hastalar için eğitim oturumları düzenlenmesi.	
Öğrenci Girişimlerine Destek	C-
Birçok anabilim dalımız bu alanlarda araştırma yapmak isteyen öğrencilere rehberlik etmekte, ayrıca zorunlu dersler kapsamında ilgili projelere dekanlık tarafından destek verilmektedir. Konferans, söyleşi ve etkinliklerle bilinçlendirilme çalışmaları yapılmaktadır. Öneriler: Gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleriyle ilgili bilgiler sunan web sayfası oluşturulması. Düzenli faaliyet gösteren bir öğrenci kolu/kulübü kurulması. Proje ve araştırma fırsatlarının atırılması.	
Kampüs Sürdürülebilirliği	D-
“ÇESAM” ve “Yeşil Kampüs” web sitelerimiz kampüs sürdürülebilirliği konusunda detaylı bilgi sunmaktadır. Yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılmakta, çevre dostu ulaşım seçenekleri sunulmaktadır. Sıfır atık hedefine yönelik çalışmalar yürütülmektedir. Öneriler: Tıp fakültesi/hastanede sürdürülebilirlikten sorumlu birim oluşturulması. Binaların enerji ihtiyacının karşılanması için yenilenebilir enerji kaynaklarına yatırım yapılması. Sürdürülebilirlik kriterlerinin uygulanmasına yönelik bir politika geliştirilmesi.	

Amaç Beyanı

Gezegen sağığı insan sağığıdır.

Planetary Health Alliance, gezegensel sağığı " çözüm odaklı, disiplinler arası bir sağık" olarak tanımlıyor İnsan kaynaklı bozulmaların etkilerini analiz etmeye ve ele almaya odaklanan alan ve toplumsal hareket Dünya'nın doğal sistemlerine, insan sağığına ve Dünya'daki tüm yaşama ." Bu tanım, su kıtlığı, değişen gıda sistemleri, kentleşme, biyolojik çeşitlilik değişimleri, doğal afetler, iklim değişikliği, değişen arazi kullanımı ve arazi örtüsü, küresel kirlilik ve değişen biyojeokimyasal akışlar dahil olmak üzere çevrenin sağığı etkileyebileceğı çok sayıda yolu kapsamak üzere kasıtlı olarak geniş tutulmuştur. İnsanlığın sağığı çevremize bağlıdır ve çevremiz hızla ve feci şekillerde değişmektedir. Dünya Sağık Örgütü iklim değişikliğini "21. yüzyılda küresel sağığa yönelik en büyük tehdit" olarak adlandırsa da, birçok tıp fakültesinin kurumsal öncelikleri insan sağığına yönelik bu tehlikenin aciliyetini yansıtmamaktadır.

Geleceğın sağık profesyonelleri olarak, insan kaynaklı çevresel değişikliklerin hastalarımızın sağığı üzerindeki etkilerine karşı hazırlıklı olmalıyız. Bu hazırlık, tıp eğitimimizi sağılayan kurumların elindedir. Kurumlarımızı, tıp öğrencilerini iklim değişikliğinin ve diğer antropojenik çevresel değişikliklerin sağık etkileri konusunda eğitmek, sağık etkilerini ve çözümlerini daha iyi anlamak için araştırma yapmak, ilgili öğrenci girişimlerini desteklemek, mümkün olduğunca sürdürülebilir uygulamaları benimsemek ve çevresel tehditlerden en çok etkilenen çevre topluluklarıyla etkileşim kurmak konusunda sorumlu tutmamız zorunludur. İklim değişikliği ve çevresel tehditler, savunmasız popölasyonları (örneğin, renkli topluluklar, sağık tehditlerine duyarlı yaşlı yetişkinler ve düşük kaynaklı ortamlardaki bireyler) orantısız bir şekilde etkilediğinden, bu sorunlar özünde eşitlik ve adalet sorunlarıdır.

Sağık profesyonelleri okulları arasında gezegensel sağık farkındalığını ve hesap verebilirliği artırma amacıyla, uluslararası öğrencilerin kurumlarını yıllık bazda notlandırmak ve karşılaştırmak için kullanabilecekleri bir Gezegensel Sağık Rapor Kartı oluşturduk. Bu öğrenci odaklı girişim, sağık profesyonelleri okullarını beş ana kategori alanında ayırık metriklere göre ulusal ve uluslararası olarak karşılaştırmayı amaçlamaktadır: 1) gezegensel sağık müfredatı, 2) sağık ve çevrede disiplinlerarası araştırma, 3) öğrenci gezegensel sağık girişimlerine üniversite desteğı ve 4) çevresel sağık etkilerine odaklanan toplum erişimi 5) tıp fakültesi kampüs sürdürülebilirliği.

PHRC'yi Tamamlama Talimatları

Teşekkür ederim! Kurumunuzda PHRC'yi tamamlamak için sizi ve ekibinizi aramızda görmekten gerçekten mutluluk duyuyoruz. Birçoğunuz zaten tamamlanmış bir karneye katılmış veya hatta okulunuzdaki ekibe liderlik etmiş olabilirsiniz ancak lütfen aşağıdaki talimatları okumak için bir dakikanızı ayırın.

Karnenizi tamamlamaya yönelik kapsamlı bir adım adım kılavuz için lütfen PHRC Kullanıcı Kılavuzuna bakın. Bu sayfa önemli metodolojinin kısa bir genel bakışını sunar.

Karneyi tamamlama:

Planetary Health Report Card, bir kurumun planetary sağlık eğitimiyle ilgili güçlü yönlerini ve iyileştirilmesi gereken alanlarını belirlemek için tasarlanmış bir öz değerlendirme aracıdır. Metrik tabanlı rapor kartı beş bölümden oluşur; 1. Müfredat, 2. Disiplinlerarası Araştırma, 3. Topluma Hizmet ve Savunuculuk, 4. Öğrenci Girişimlerine Destek ve 5. Kampüs Sürdürülebilirliği.

- **Metrikler.** Yaklaşık 55 metrik vardır (disiplininize bağlı olarak). 2-5. bölümler tüm disiplinlerde aynıdır. Her metriğin 1, 2 veya 3 puan almak için farklı kriterleri vardır. Katılımcılar her metriği dikkatlice okumalı ve mümkün olduğunca çok sayıda kaynaktan yararlanarak soruyu mümkün olduğunca doğru bir şekilde cevaplamalıdır. Kurumunuzun adil ve doğru bir temsilini sağlamak için her metrik için yeterli araştırmanın tamamlanması hayati önem taşır.

seçmeli derslere dahil edilme, **temel müfredatta kısa bir** süre yer alma veya temel müfredatta **derinlemesine bir süre** yer alma esasına göre derecelendirilir .

Seçmeli ders çalışması: Bu puan, modül seçimi veya ek ders dizisi gibi öğrenciler tarafından aktif olarak seçilen materyal için geçerlidir. Sonuç olarak, kohortun yalnızca belirli bir oranı bu öğretilen materyali alacaktır.

Çekirdek müfredatta kısa kapsam : Bu puan, bir konunun çekirdek müfredat oturumunda yalnızca kısaca ele alındığı durumlarda geçerlidir. Bu, tüm kohortun aynı materyali aldığı anlamına gelir. Kısa dahil etme, tek bir yılda tek bir ders slaydında dahil etme olarak nitelendirilir.

Derinlemesine kapsam : Bu puan, bir konu önemli ayrıntılarla öğretildiğinde veya bir konu farklı yıllarda tekrar tekrar gündeme getirildiğinde geçerlidir. Bu, birkaç özel ders slaydı veya aynı konunun farklı derslerde ve öğretim biçimlerinde dahil edilmesi gibi görünebilir. Lütfen ekibiniz arasında bunun verilen en yüksek puan olduğunu ve konuya bu puanın verilip verilmemesi konusunda öznel bir karar verilmesi gerektiğini göz önünde bulundurun.

(Tanımların tam listesi aşağıdaki sayfalarda verilmiştir)

- **Kanıt türleri.** Kabul edilebilir kanıt biçimleri şunları içerir: ders başlıkları, öğrenme hedefleri, modül açıklamaları, amaçlanan öğrenmenin açıklamaları, vaka başlıkları, seminer başlıkları, proje başlıkları, web sayfaları, araştırmacı profilleri / biyografileri, haber makaleleri, yayınlar, sosyal medya çıktıları, kurumsal politika belgeleri. Lütfen mümkün olduğunca spesifik olun.

Her metrik için puanı açıkça gerekçelendirmeniz, müfredatınızda sunulan belirli içeriği ve puanı neden atadığınızı kutuya belirtmeniz önemlidir. Her karne, karneler arasında doğruluk ve tutarlılık açısından liderlik ekibinin bir üyesi tarafından incelenir. Her metrik için yeterli kanıt düzeyine dair bir örnek aşağıda verilmiştir.

Öğretim görevlilerinin isimlerini eklemeyin. Dersin veya modülün başlığı ve materyalin kısa bir açıklaması yeterli olacaktır.

Materyal bir kurumun web sitesi aracılığıyla kamuya açık olarak sunuluyorsa lütfen web sayfalarına köprü metinleri ekleyin.

- mevcut akademik yıldan herhangi bir materyal bu karneye dahil edilebilir. Bu tarihten sonra planlanan herhangi bir öğretim bu karnede puanlanmamalı ancak 2025/26 raporuna dahil edilebilir. Gelecek yılın karnesini hazırlayan meslektaşlarınız için bu tür öğretimleri not etmek isteyebilirsiniz.

Tanımlar ve Diğer Hususlar

Tanımlar:

- **Gezegensel Sağlık:** Planetary Health Alliance tarafından "insan medeniyetinin sağlığı ve buna bağlı doğal sistemlerin durumu" olarak tanımlanmaktadır. Örneğin, iklim değişikliği, azalan biyolojik çeşitlilik, ekilebilir arazi ve tatlı su kıtlığı ve kirlilik gibi konular gezegensel sağlık alanına girer. Hem gezegensel sağlık hem de geleneksel "çevresel sağlık", aşırı sıcaklıklar, kimyasallar, vektör kaynaklı hastalıklar vb. dahil olmak üzere insan sağlığı ile dış çevre arasındaki ilişkiyi inceler. Gezegensel sağlık, doğal sistemlerde insan kaynaklı bozulmalarla ilişkili potansiyel sağlık zararlarıyla açıkça ilgilenir. Bu nedenle, gezegensel sağlığın insan sağlığına odaklanması, alanı tıp fakültesi eğitimi bağlamına iyi adapte eder. Bu rapor kartında, bu geniş konu yelpazesine atıfta bulunmak için gezegensel sağlık terimini kullanıyoruz, ancak kaynakların ölçütü karşılamak için "gezegensel sağlık" terimini açıkça içermesi gerekmez.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti:** Royal Colleges Akademisi tarafından tanımlandığı gibi, sürdürülebilir sağlık hizmeti, sağlık hizmeti ortamlarındaki ekonomik, çevresel ve sosyal kısıtlamaları ve talepleri dengeleyerek gelecek nesiller için kaliteli bakım sağlama yeteneğini garanti altına almayı içerir. Sürdürülebilir bir sağlık hizmeti sistemi, nüfus sağlığını korur, hastalık yükünü azaltır ve sağlık hizmetlerinin kullanımını en aza indirir.
- **Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi (ESH):** Mevcut ve gelecekteki sağlık profesyonellerini sağlık profesyonelleri eğitimi yoluyla çevresel olarak sürdürülebilir hizmetler sunmak için bilgi, tutum, beceri ve kapasite ile donatma süreci olarak tanımlanır ve böylece sağlık sektörünün muazzam çevresel etkisini azaltmak için çalışılır. Gezegensel Sağlık Eğitimi, kendi başına bir amaç olmaktan ziyade bu eğitimin ayrılmaz bir parçasıdır. Bunun nedeni, sürdürülebilir sağlık hizmetinin gerekliliğini tam olarak anlayabilmek ve sağlığı tam olarak korumak ve geliştirmek için gereken daha geniş bilginin bir parçası olmak için Gezegensel Sağlık hakkında bilgi sahibi olmanın gerekli olmasıdır. Özetle, ESH aşağıdaki Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Merkezi'nin üç Öncelikli Öğrenme Sonucu tarafından kapsamaktadır ve Gezegensel Sağlık Eğitimi ilk öğrenme hedefinde benimsenmiştir ve 2 ve 3 numaralı öğrenme sonuçlarına ulaşmak için temel bir gerekliliktir:
 1. Çevre ve insan sağlığının farklı düzeylerde nasıl etkileşime girdiğini açıklayın.
 2. Sağlık sistemlerinin çevresel sürdürülebilirliğini iyileştirmek için gereken bilgi ve becerileri gösterin.
 3. Bir hekimin sağlığı koruma ve geliştirme görevinin, insan sağlığının yerel ve küresel çevreye bağlılığı tarafından nasıl şekillendirildiğini tartışın.
- **Tıp Fakültesi/Bölümü ve Kurum:** Rapor kartında "Tıp fakültesi" belirtildiğinde, bu yalnızca Tıp Fakültesi/bölümü tarafından sunulan müfredat ve kaynaklara atıfta bulunur ve üniversitenin diğer bölümlerinden (örneğin lisans bölümleri (ABD), diğer ilgili bölümlerden (örneğin Halk Sağlığı, Nüfus Sağlığı) gelen teklifleri içermez (bölümler). Buna karşılık, karnede "kurum" belirtildiğinde, tüm kampüsleri de dahil olmak üzere üniversiteden daha geniş anlamda bahsediyoruz. Tıp öğrencileri tarafından makul ölçüde erişilebilen herhangi bir kaynak, kaynağın kurumda nereden geldiği veya özellikle tıp öğrencileri için hedeflenmiş olup olmadığı fark etmeksizin, bu ölçütü karşılayabilir.

- **Çevresel geçmiş (Müfredat Bölümünde Ölçüm #19):** Bu, öğrencilere tıbbi karşılaşmalar sırasında hastaların maruziyetlerini ve çevresel risk faktörlerini ortaya çıkaran bir dizi sorudur. Tarihsel olarak, buna pestisitler, asbest ve kurşun gibi maruziyetler dahil edilmiştir, ancak iklim değişikliğinin şekillendirdiği modern çağda, orman yangını dumanına maruz kalma, hava kirliliği ve selden sonra küf gibi şeyleri de içerecek şekilde genişletilebilir. Temel bileşenler arasında yaşam boyu ikamet yeri, mesleki geçmiş, yiyecek ve su kaynakları (örneğin endüstriyel besleme operasyonlarından gelen et, kirli suda düzenli balıkçılık, temiz içme suyuna erişim) ve hava kirliliğine maruziyet yer alır. Lütfen bu ölçüm için kanıt sağlarken mümkün olduğunca spesifik olun.
- **Seçmeli:** "Seçmeli" kelimesi, bir tıp öğrencisinin katılmayı seçebileceği ancak temel müfredatta bir gereklilik olmayan isteğe bağlı bir ders veya ders dizisi anlamına gelir. Genellikle, bu seçmeli dersler klinik öncesi müfredatta yer alır ancak okula göre değişir.
- **Temel Müfredat:** Bu, bir yıl içerisinde tüm öğrenci grubuna sunulan öğretilen materyali ifade eder.
- **Stajyerlik/Dışa Yönelik Çalışma:** Bu, ABD'de tıp öğrencilerinin gittiği stajları ifade etmek için kullanılan bir terimdir, örneğin Pediatri, Genel tıp, Psikiyatri. İngiltere'de bunlara rotasyonlar, dışa yönelik çalışmalar veya stajlar denir. Bu, lisans programının bir parçası olarak gerçekleşen nispeten kısa (yaklaşık 4-8 hafta) bir çalışma ve hasta merkezli klinik deneyim dönemidir.
- **Klinik rotasyon:** Bu, öğrencilerin gittiği stajları (örneğin oftalmoloji, cerrahi, kardiyoloji) ifade etmek için kullanılan bir terimdir.
- **Fizyoterapi ve Fizik Tedavi:** Bu karne amaçları doğrultusunda bu terimler birbirinin yerine kullanılabilir olarak kabul edilir. Ancak, fizyoterapi öncelikli olarak kullanılacaktır.
- **Topluluk örgütleri:** Çoğu kurum için, üniversiteyle doğrudan bağlantılı olmayan ve kurumun içinde bulunduğu topluluğun önemseydiği veya ihtiyaç duyduğu şeylerin bir ürünü olarak var olan gruplar vardır. Bu raporla ilgili bu belirli topluluk örgütleri, iklim ve sağlık korumanın bazı yönlerine odaklananları içerir. Bu topluluk örgütleri, yerel karşılıklı yardım girişimleri, yetersiz hizmet alan kaynak dağıtım grupları, temizlik ve doğa koruma grupları, toplum bahçecileri ve diğer çevreyle ilgili örgütleri içerebilir, ancak bunlarla sınırlı değildir. Kurumunuzun toplum gruplarıyla yerel gönüllülüklere erişimi yoksa, lütfen kurumunuzun veya okulunuzun işbirliği yaptığı tüm toplum örgütlerini bildirin.
- **İklim adaleti:** İklim değişikliğinden orantısız bir şekilde daha fazla etkilenen belirli nüfus gruplarının ve coğrafi konumların halihazırda ekonomik ve sosyal olarak dezavantajlı olduğu fikri. Bu çifte kırılganlık, önceden var olan sosyal adalet endişeleriyle birlikte yer alır ve bu nedenle politika ve uygulamayı iklim krizinin adaletsiz etkilerini hafifletecek şekilde değiştirmelidir.
- **Ekstraktivizm:** Genellikle büyük miktarlarda doğal kaynakların çıkarılması. Antropolojide bu terim genellikle sömürgecilik bağlamında doğal kaynakların tarihi olarak ele geçirilmesini ifade etmek için kullanılır, bu uygulama ekolojik bozulma ve biyolojik çeşitliliğin kaybıyla bağlantılı iş modelleri geliştirmiştir.

- **Küresel Güney:** Genellikle daha az ekonomik ve endüstriyel gelişime sahip olan ve tipik olarak güney yarımkürede bulunan uluslar. Bu ulusların iklim krizinden orantısız bir şekilde etkilendiği bulunmuştur.
- **Düşük sosyoekonomik durum (DSD):** Çeşitli sosyoekonomik faktörler (örneğin gelir, eğitim, ırk/etnik köken) açısından savunmasız kabul edilen bir birey veya coğrafi alan. Bu savunmasızlık, genellikle sağlık hizmetlerine erişimde ve sağlık hizmeti almada daha fazla engelle karşılaşmanın bir sonucu olarak daha olumsuz sağlık sonuçlarıyla ilişkilendirilmiştir.
- **Düşük ve Orta Gelirli Ülkeler (DOGÜ):** Ekonomik refah seviyesi düşük olan ülkeler.
- **Antropojenik:** İnsan faaliyeti sonucu yaratılan
- **Dışlanmış topluluklar:** Irk, cinsiyet kimliği, cinsel yönelim, yaş, fiziksel yetenek, dil ve/veya göçmenlik statüsü nedeniyle ana akım ekonomik, eğitimsel, sosyal ve/veya kültürel deneyimlerden dışlanan gruplar (Sevelius vd., 2020).

Diğer hususlar:

- Kurumunuzda iki farklı müfredata sahip birden fazla "iz" varsa (örneğin, Harvard Tıp Fakültesi'nin bir Pathways ve HST müfredat izi varsa), her iz için bir karne doldurmayı seçebilir veya sadece bir karne doldurup puanların farklı olduğu durumlarda her iz tarafından alınan puanların ortalamasını alabilirsiniz (örnek olarak 2021 Harvard veya Oxford karnelerine bakın). Mümkünse lütfen her izde bulunan öğrenci oranını belirtin.

2022 yılında tamamlanacak Metriklere Göre Literatür İncelemesi, 2022 tıp karnesi metrikleri için mevcuttur. Bu incelemeyi güncelleme ve tüm disiplinler için daha uygulanabilir hale getirme sürecindeyiz. Ancak bu inceleme, daha fazla öğrenme için referansların kabataslak bir derlemesi ve kurumlarında gezegensel sağlık katılımının artırılmasını savunanlar için bir kaynak işlevi görmektedir.

Gezegensel Sağlık Müfredatı

Bölüm Özeti: Bu bölüm, ilgili gezegensel sağlık konularının tıp fakültesi müfredatına entegrasyonunu değerlendirir. Günümüzün tıp öğrencileri, iklim ve diğer çevresel değişikliklerin sağlık etkileriyle mücadelede ön saflarda yer alacaktır. Bu nedenle, tıp öğrencilerinin bu değişikliklerin sağlık etkilerini ve daha genel olarak gezegensel sağlık sorunlarını ve ilkelerini anlamak üzere eğitilmeleri kritik öneme sahiptir. Vektör kaynaklı hastalıkların değişen coğrafyası, hava kirliliğinin sağlık sonuçları, çevresel sağlık eşitsizlikleri ve afet müdahale ilkeleri gibi konular her tıp fakültesinin temel müfredatının bir parçası olmalıdır.

Müfredat: Genel

1.1. Tıp fakülteniz son yılda öğrencileri Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegen Sağlığı konularına dahil etmek için seçmeli dersler (öğrenci tarafından seçilen modüller) sundu mu?	
Evet, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegen Sağlığı odaklı birden fazla seçmeli ders sundu. (3 puan)	
Evet, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegen Sağlığına odaklanan bir seçmeli ders sundu. (2 puan)	
Tıp fakültesi geçen yıl ana teması Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti eğitimi/Gezegensel Sağlık olan herhangi bir seçmeli ders sunmadı . Ancak içeriğinde gezegensel sağlık dersi olan bir ya da daha fazla seçmeli ders sundu. (1 puan)	
Hayır, tıp fakültesi geçtiğimiz yıl Sürdürülebilir Sağlık Hizmeti Eğitimi veya Gezegen Sağlığı konularını içeren seçmeli dersler sunmadı. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
Puan açıklaması: Üniversitemizde “Enerji Kaynakları ve Sürdürülebilir Çevre”, “Sürdürülebilir Sağlık Hizmet Sunumu”, “Sürdürülebilir Yaşamda Su”, “Sürdürülebilir Hayvansal Kaynaklı Gıda Güvenliği”, “Radyasyon ve Sağlık” vb. seçmeli dersleri bulunmaktadır. https://eobs.cu.edu.tr/Program/DersPlan/1493 Fakültemiz 2. Sınıf öğrencileri için zorunlu “Sağlıklı Yaşam ve Fiziksel Aktivite Modülü” mevcut olup modüldeki bazı başlıklar şu şekildedir: Genetik ve Sağlık, Genel Sağlık Tanımı vb. https://tip.cu.edu.tr/haber-detay/1174/saglikli-yasam-ve-fiziksel-aktivite-modulu	

Müfredat: İklim Değişikliğinin Sağlık Üzerindeki Etkileri

1.2. Tıp fakültesi müfredatınız aşırı sıcaklık, sağlık riskleri ve iklim değişikliği arasındaki ilişkiyi ele alıyor mu?	
Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)	
Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)	

Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)	
Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir . (0 puan)	
Verilen Puan:	3
<i>Puan açıklaması: 1. Sınıf - Tıbbi Biyoloji “İnsan Çevre Etkileşimi” isimli derste hava kirlenmesi, sera etkisi, ozon tabakasının tahribatı, karaların kirlenmesi konulara derinlemesine değinilmiştir. 1. Sınıf - Halk Sağlığı “Çevre Sağlığına Giriş” adlı derste “Çevre ve Sağlık İlişkisi”ne değinilmiştir. 2. Sınıf - Tıbbi Biyokimya “Çevresel Etmenlerin Biyokimyasal Etkileri” isimli derste çevresel değişikliklerin metabolik durumlara etkilerinden bahsedilmiştir. Ayrıca üniversitemizin alan dışı seçmeli olarak verilen “Atmosfer ve İklim, İklim Değişikliğinin Sucul Ekosistem ve Canlıları Üzerine Etkisi, Küresel İklim Değişikliği ve Süs Bitkileri” adlı derslerinde bu konular ele alınmaktadır. Üniversitemizin verdiği bu dersleri fakültemiz öğrencileri de alan dışı seçmeli ders olarak seçebilmektedir. 5. Sınıf Göğüs Hastalıkları stajında "Mesleki ve Çevresel Akciğer Hastalıkları" konusu ayrıntılı işlenmiş olmakla birlikte diğer stajlarımızda da ilgili hastalıkların iklimsel değişiklikleri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.</i>	

1.3. Tıp fakültesi müfredatınız aşırı hava olaylarının bireysel sağlık ve/veya sağlık sistemleri üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)	
Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)	
Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)	
Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir . (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: Üniversitemizde ortak olarak verilen alan dışı seçmeli derslerimiz bulunmaktadır. “Enerji Kaynakları ve Sürdürülebilir Çevre”, “ Ekoloji, Kimya ve Yaşam” alan dışı seçmeli dersi ve yine seçmeli olarak işlenen “İklim Değişikliğinin Sucul Ekosistem ve Canlıları Üzerine Etkisi” dersinde bu konulardan bahsedilmektedir. Fakültemiz 3. Sınıf Hemopoetik ve İmmün Sistem Hastalıkları ders kurulunda işlenen Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji dersinin “Mikroorganizmaların Bulaşma Yolları” slaytında küresel ısınmanın sağlık sistemine etkilerinden bahsedilmiştir. https://tip.cu.edu.tr/cu/E%C4%9Fitim/Mezuniyet%20%C3%96ncesi/Evreler%20ve%20S%C4%B1n%C4%B1flar/Klinik%20Evre/3.%20S%C4%B1n%C4%B1f Ek olarak 4 ve 5. Sınıftaki stajlarımızda ilgili hastalıkların aşırı hava değişiklikleri ile ilişkileri hakkında bilgilendirme yapılmıştır.</i>	

1.4. Tıp fakültesi müfredatınız iklim değişikliğinin bulaşıcı hastalıkların değişen modelleri üzerindeki etkisini ele alıyor mu?

Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)	
Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)	
Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)	
Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir . (0 puan)	
Verilen Puan:	3
<i>Puan açıklaması: Fakültemizin 3. sınıf 1. ders kurulunda “Visseral Leishmaniasis” dersinde iklim değişikliği, göç, şehirleşme ve bağışıklığın baskılanmasının son yıllarda leishmaniasisin yayılımını arttırdığından bahsedilmiştir.</i> https://tip.cu.edu.tr/cu/E%C4%9Fitim/Mezuniyet%20%C3%96ncesi/Evreler%20ve%20S%C4%B1n%C4%B1flar/Klinik%20Evre/3.%20S%C4%B1n%C4%B1f <i>2. Sınıf 3. ders kurulu Mikrobiyoloji dersi kapsamında “Arbovirüsler” konusunda virüsü yayan sivrisineklerin artan kentleşmeden ve iklim krizinden dolayı sıklığının arttığından bahsedilmiştir. Yine 2. Sınıf 4. Komite Mikrobiyoloji dersi kapsamında “Mantar Enfeksiyonlarında Patogenez” konusunda küresel ısınma ve iklim değişikliğinin çevre ve memeli arasındaki ısı farkını azalttığı, memeli ısısında yaşayabilen termoregülan mantarların artacağı üzerinde durulmuştur.</i> https://tip.cu.edu.tr/cu/E%C4%9Fitim/Mezuniyet%20%C3%96ncesi/Evreler%20ve%20S%C4%B1n%C4%B1flar/Temel%20Bilimler%20Evresi/2-sinif <i>5. Sınıfta Enfeksiyon Hastalıkları stajında "Gündemdeki Enfeksiyonlar" konulu derste değişen iklim ve şartlar ile artan enfeksiyon hastalıkları ile tedavileri hakkında ayrıntılı bilgilendirme yapılmıştır. Ayrıca yine 5. Sınıf Dermatoloji stajında "Kutaöz Leishmania" dersinde de ülkemizde değişen iklimle birlikte hastalığın görülme sıklığındaki değişimi incelenmiştir.</i>	

1.5. Tıp fakültesi müfredatınız iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?	
Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)	
Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)	
Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)	
Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir . (0 puan)	
Verilen Puan:	3

<i>Puan açıklaması: 3. Sınıf 2. ders kurulunda iklim değişikliği ve hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerindeki etkilerinden; alerjik solunum hastalıklarına, astıma, pnömoniye, kansere ve çeşitli inflamasyonlara neden olabileceği “KOA” ile “Tütün ve Akciğer Sağlığı” derslerinde derinlemesine işlenmiştir. Yine 2. ders kurulu içerisinde “Pnömokonyozlar ve Asbest” ve “Çevresel</i>	
--	--

ve Mesleki Akciğer Hastalıkları” derslerinde bu etkilere detaylıca yer verilmiştir. Ayrıca bu konularla ilgili bir “entegre oturum” gerçekleştirilmektedir.

<https://tip.cu.edu.tr/cu/E%C4%9Fitim/Mezuniyet%20%C3%96ncesi/Evreler%20ve%20S%C4%B1n%C4%B1flar/Klinik%20Evre/3.%20S%C4%B1n%C4%B1f> Ek olarak fakültemiz 2. sınıf Tıpta İnsan Bilimleri Dersi kapsamında “Sağlığın Sosyal Belirleyicileri” ve “konferansta bu konulara derinlemesine değinilmiştir.

<https://tip.cu.edu.tr/cu/E%C4%9Fitim/Mezuniyet%20%C3%96ncesi/Evreler%20ve%20S%C4%B1n%C4%B1flar/Temel%20Bilimler%20Evresi/2-sinif>

3. Sınıfta olduğu gibi 5. Sınıf Göğüs Hastalıkları stajında "KOAH", "Astım ve Tedavisi", "Tütün ve Akciğer Sağlığı", "İnterstisyel Akciğer Hastalığı", "Mesleki ve Çevresel Akciğer Hastalıkları" başlıklı derslerde hava kirliliğinin solunum sağlığı üzerine olumsuz etkileri derinlemesine işlenmiştir.

1.6. Tıp fakültesi müfredatınız, artan ısı da dahil olmak üzere iklim değişikliğinin kardiyovasküler sağlık üzerindeki etkilerini ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 1.Sınıf 1.ders kurulu “Çevre Etkileşimi” dersinde hava kirlenmesi başlığı altında “Toz Taşınımı” uyarısı yapılarak “KOAH” başta olmak üzere solunum ve kalp hastalığı olan hastaların dikkatli olmaları gerektiğine değinilmektedir.

3. Sınıf 2. ders kurulunda “Çevresel ve Mesleki Akciğer Hastalıkları” dersi hava kirlleticileri ve solunumsal maruziyet başlığı altında ekosistem ve kimyasalların kardiyovasküler etkilerine kısaca değinilmiştir.

3. Sınıf 2.komite “Akciğer ve Tütün” dersinde tütün dumanıyla kirlenmiş havanın solunmasının pasif veya aktif tüketicilerde ölümleri arttırdığı aterosklerozda hızlanma ve MI risklerini arttırdığı vurgulanmıştır. Ayrıca 3. Sınıf 2. komite “KOAH” dersinde hava kirliliğine maruziyetin dış ortam hava kirliliği, mesleki maruziyetlerin etiyolojide yer aldığından bahsedilmiştir.

5. Sınıf Kardiyoloji stajında kalp damar sağlığı ve etkileyen faktörler hakkında derslerde kısaca bilgilendirmeler yapılmıştır.

1.7. Tıp fakültesi müfredatınız çevre bozulmasının ve iklim değişikliğinin ruh sağlığı ve nöropsikolojik etkilerine değiniyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
<i>Puan açıklaması: 3.Sınıf 3.ders kurulunda "Travma ve Tetikleyici Etkenle İlişkili Bozukluklar" dersinde bu konuya kısaca değinilmiştir. Ek olarak 1. Sınıf 2. ders kurulunda "Biyopsikososyal Yaklaşım" ders notlarında "Genel Sistemler Kuramı: İçinde bulunduğumuz biyolojik ve toplumsal çevrenin sürekli etkisi altındadır. Hastalığa bunlar da katkıda bulunuyor olabilir." şeklinde özetlenmektedir. 4. Sınıf Psikiyatri stajında "Travma ve Stresörlerle ilgili Bozukluklar" dersinde ayrıca işlemekle birlikte 5. Sınıf dönem sonuna "Afetlerde Durum ve Psikoloji Yönetimi" hakkında modül eğitiminde de verilmektedir.</i> https://tip.cu.edu.tr/haber-detay/1201/afetlerde-temel-saglik-hizmetleri-modulu-programi	

1.8. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık, bireysel hasta gıda ve su güvenliği, ekosistem sağlığı ve iklim değişikliği arasındaki ilişkileri ele alıyor mu?	
Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)	
Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)	
Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)	
Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir. (0 puan)	
Verilen Puan:	3
<i>Puan açıklaması: 1. Sınıf 1. ders kurulunda, "İnsanın Ekosistemdeki Yeri" dersinde (doğadaki tüm canlı organizmalar abiyotik çevre koşullarının etkisi altında kalır)</i> <i>1. Sınıf 1. ders kurulunda "Çevre Sağlığına Giriş" dersinde: -Çevre doğrudan hastalık nedeni olabilir. - Hastalıklar için zemin hazırlayabilir. - Çevre bir kısım hastalıkların yayılmasını kolaylaştırır. - Çevre bazı hastalıkların gidiş ve sonucunu etkileyebilir.</i> <i>başlıkları altında bilgilendirme yapılmaktadır.</i> <i>2. Sınıf 5. ders kurulunda "Çevresel etmenlerin biyokimyasal etkileri" dersinde bu konuya değinilmektedir.</i> <i>3. Sınıf 2. ders kurulunda, Enfeksiyon bölümünden gelen hocamız "Çocukluk Çağında Alt Solunum Yolu Enfeksiyonları" ve Göğüs hastalıkları bölümünden gelen hocamız "Mesleki-çevresel akciğer hastalıkları" derslerinde risk faktörleri içerisinde çevresel faktörlere yer vermektedir.</i> <i>3. Sınıf 6. ders kurulunda "Sağlık Hizmetleri ile İlgili Enfeksiyonlar" dersinde risk faktörleri içerisinde çevresel faktörlere yer verilmekte,</i> <i>3. Sınıf'ta tüm öğrencilerin zorunlu aldıkları Sosyal Sorumluluk ve Bilimsel Araştırmalar Dersi kapsamında gruplara ayrılarak sosyal sorumluluk ve bilimsel araştırma yürütülen süreçte bir grup belediye ve Halk Sağlığı Anabilim Dalı ile ortak çalışmalar yaparak bu konuda toplumu bilgilendirme ve farkındalık oluşturma sorumluluğunu üstlenmişlerdir.</i> <i>4. sınıf "Halk Sağlığı" stajında "Çevre Sağlığı" dersinde detaylı ilgili konular detaylı olarak ele alınmaktadır.</i> <i>6. sınıf TSM-SHM uygulamaları kapsamında "Su ve gıda numunesi alabilme", "Su dezenfeksiyon yapabilme" başlıkları altında su güvenliği konusu detaylıca işlenmektedir.</i>	

1.9. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, renkli topluluklar, yerli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki iklim değişikliğinin aşırı etkisini ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 3. Sınıf 2. ders kurulunda "Tüberküloz" dersinde hastalanmayı arttıran durumlar ve diğer hastalıkların bulaşmayı arttırabildiğinden, çoğunlukla çocukluk dönemi hastalığı olduğundan ve spesifik olarak düşük sosyoekonomik çevrelerde daha yaygın olduğundan bahsedilmiştir.

3. Sınıf 3. Ders kurulu "Yaşlı Sağlığı Modülü"nde yaşam tarzı ve çevresel faktörlerin yaşlı hastalar için risk faktörü olduğu belirtilmiştir.

4. Sınıf Halk Sağlığı stajında sağlık dersinde bu konuya değinilmiştir.

Ek olarak bu konulara 5. Sınıf "Tüberküloz" dersinde ayrıntılı değinilmiş olup bu konu için öğrencilerin Verem Savaş Dispanseri'nde bir gün geçirip oradaki tedavi ve işleyişlere yakından dahil olmaları sağlanmıştır.

1.10. Tıp fakültesi müfredatınız, iklim değişikliğinin küresel ölçekte eşitsiz bölgesel sağlık etkilerine değiniyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 3. Sınıf 1. ders kurulunda "Enfeksiyon Sıtma" iklim değişikliğinin beraberinde getirdiği bulaşıcı hastalıkların en çok Afrika ve diğer sosyoekonomik ve hijyen açısından zayıf olan ülkelerde görüldüğünü vurgulanmıştır.

1. Sınıf 1. ders kurulunda "Çevre Sağlığı" dersinde iklim değişikliğinin; ölüm ve hastalıklarda %0,2 ile %5,5 oranda artışında, vektörlerle yayılan hastalıkların artmasında, vektör üreme bölgelerinin değişmesi ve genişlemesinde, bazı yeni enfeksiyonların ortaya çıkmasında ve yeniden sorun olmasında (sıtma, hemorajik dang, viral ensefalit, batı nil virüsü..), polen mevsiminin uzamasına bağlı alerjilerin artışında, ishalleri hastalıkların artışında, ozon artışına bağlı kalp hastalıklarının artışında, kanserlerde artışta rol oynadığını belirtilmiştir.

2. Sınıf "Tıpta İnsan Bilimleri Dersi kapsamında" "Sağlığın Sosyal Belirleyicileri" başlıklı konferansta bu konu derinlemesine işlenmiştir. Öğrenciler küçük gruplara ayrılarak bu konuyu

somutlaştırmaya yönelik fotoğraflar çekerek çektikleri bu fotoğrafları sunmuşlardır. Yıl (dönem) sonunda bu ders ile ilgili dekanlık fuaye alanında poster sunumu ve fotoğraf sergisi yapılması ise bu dersin çıktılarından bazılarıdır.

5. Sınıf Enfeksiyon Hastalıkları stajında "Yeni ve Yeniden Gündeme Gelen Enfeksiyonlar" konulu derste haritalar üzerinde ayrıntılı olarak işlenmiştir.

Müfredat: Çevresel Sağlık ve Antropojenik Toksinlerin İnsan Sağlığı Üzerindeki Etkileri

1.11. Tıp fakültesi müfredatınız endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin (örneğin hava kirliliği, pestisitler) üreme sağlığı üzerindeki etkileri ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 4.Sınıf "Kadın Hastalıkları ve Doğum" stajı "İnfertilite" dersinde endüstri kaynaklı çevresel toksinlerin yani plastik ve yapıştırıcı sanayi, boya sanayi, nükleer santral ve baz istasyonunun sperm üzerinde olumsuz etkilerinden bahsedilmiştir

3. Sınıf 5. ders kurulunda "İnfertilite" dersinde bu konuya değinilmiştir.

3. Sınıf 5. Ders kurulu Üroloji dersi kapsamında "Hematüri ve üriner sistem ürotelyal tümörleri" konusunda, üst üriner sistem ürotelyal kanserleri risk faktörleri başlığı altında mesleki ve çevresel etkenlerin yer aldığı ve patogeneizde servikal karsinomun komşu tümör invazyonu olarak histopatolojisinde görüldüğü anlatılmıştır.

5. Sınıfta Üroloji stajında "İnfertil Erkeğin Değerlendirilmesi ve Temel Semen Analizi" dersinde çevre sağlığının DNA hasarı veya genetik ve epigenetik anormallikler ile birlikte üreme sağlığı üzerindeki etkilerine değinilmiştir.

1.12. Tıp fakültesi müfredatınız, üniversitenin çevresindeki toplulukları ilgilendiren önemli insan kaynaklı çevresel tehditleri ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 3. Sınıf 2. ders kurulunda verilen "KOA" dersinde dış ortam hava kirliliği ve gaz dumanının KOA gelişiminde rol oynadığını vurgulanmakta ayrıca "Çevremizde Radyoaktivite" adlı dersinde de ADS ders olarak işlenmiştir.

4. Sınıf Halk Sağlığı stajı kapsamında verilen “Çevre Sağlığı” dersinde çevre bilim odağında çevreye yönelik yapılan yanlış uygulamaların ortaya çıkardığı risklerin insan sağlığını etkileyen önemli noktalardan bir tanesi olduğu vurgulanmıştır.

5.Sınıf Göğüs Hastalıkları stajı kapsamında verilen “KOA” dersinde ilgili çevresel faktörlerin hastalık etyolojileri içerisinde yer aldığı aktarılmıştır.

Ek olarak fakültemiz 2. Sınıf Tıpta İnsan Bilimleri Dersi kapsamında “Sağlığın Sosyal Belirleyicileri” başlıklı konferansta bu konular derinlemesine değinilmiştir.

Temel eğitimde seçmeli ders olarak "Radyasyon ve Tıbbi Görüntüleme" dersinde radyasyonun insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini ve çevresel tehditleri detaylıca anlatılmıştır.

Ayrıca 4 ve 5. sınıfta alınan seçmeli dersler olan Radyoloji ve Nükleer Tıp dersinde bu konulara değinilmiştir.

1.13. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık çözümlerinin temel bileşenleri olarak Yerli bilgi ve değer sistemlerinin önemini ne ölçüde vurguluyor?

Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir. (0 puan)

Verilen Puan:

2

Puan açıklaması: Öğrencilerin zorunlu olarak aldığı Tıp Tarihi ve Etik dersinde "Değerler ve Etik" konulu derslerde bu ölçülere değinilmiştir.

1.14. Tıp fakültesi müfredatınız, düşük sosyoekonomik statüye sahip olanlar, kadınlar, renkli topluluklar, çocuklar, evsiz nüfus, yerli nüfus ve yaşlı yetişkinler gibi dışlanmış nüfuslar üzerindeki antropojenik çevresel toksinlerin aşırı etkisini ele alıyor mu?

Bu konu çekirdek müfredatta derinlemesine işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu çekirdek müfredatta kısaca işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu seçmeli derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste işlenmemiştir. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 4. Sınıf “Halk Sağlığı” stajında “Temel Halk Sağlığı” dersinde düşük sosyoekonomik düzeye sahip bireylerin çevresel toksinlere ve hastalıklara daha fazla maruz kaldığını vurgulanmıştır.

Yine 4. Sınıf “Halk Sağlığı” stajı “Epidemiyoloji” dersinde düşük sosyoekonomik düzeye sahip olan kadın, çocuk ve yaşlıların çevresel hastalıklara yakalanma riskinin yüksek olduğu ve bunun

büyük bir tehlike arz ettiği üzerinde durulmakta aynı stajda “Toplum Beslenmesi” dersinde ise kadın cinsiyet, ırksal faktörler, yaş, eğitim düzeyi gibi faktörlerin obezite ve çevresel toksinler aracılığı ile oluşan hastalıkların gelişmesi üzerinde büyük etkisi olduğu belirtilmiştir.

Müfredat: Sürdürülebilirlik

1.15. Tıp fakültesi müfredatınız bitki bazlı beslenmenin çevre ve sağlık açısından ek yararlarını ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: 1. Sınıf 2. ders kurulunda “Beslenmeye biyokimyasal yaklaşım” dersinde bitkisel kaynaklı beslenmenin obezite gibi hastalıkların önüne geçtiği ve çevresel sürdürülebilirliği devam ettirdiğinden kısaca bahsedilmiştir.

2. Sınıf öğrencileri için zorunlu “Sağlıklı Yaşam ve Fiziksel Aktivite Modülü”nde bu konu derinlemesine işlenmiştir.

3. Sınıf 4. ders kurulunda “Çocukluk çağında temel beslenme ilkeleri” dersinde amaca uygun düzenlenen beslenme rutinin ilerleyen dönemdeki yararlarına değinilmektedir

4. Sınıf Halk Sağlığı stajında “Sağlıklı beslenme”,

5. Sınıf Seçmeli staj uygulamalarında,

6. Sınıf ASM stajında “Topluma, bireye yaşa göre sağlıklı beslenme eğitimi verme” başlıklı uygulamalarda bitkisel beslenmenin sağlık açısından öneminden detaylıca bahsedilmiştir.

5. Sınıf Nöroloji Stajında Demans dersinde Akdeniz Tipi Diyetin önemine değinilmiştir.

1.16. Tıp fakültesi müfredatınız sağlık sektörünün karbon ayak izini ele alıyor mu?

Bu konu **çekirdek** müfredatta **derinlemesine** işlenmiştir. (3 puan)

Bu konu **çekirdek** müfredatta **kısaca** işlenmiştir. (2 puan)

Bu konu **seçmeli** derslerde işlenmiştir. (1 puan)

Bu konu hiçbir derste **işlenmemiştir**. (0 puan)

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: Fakülte müfredatımızda bu konuya değinilmemektedir. 3. Sınıf “Sosyal Sorumluluk ve Bilimsel Araştırmalar Dersi”nde öğrenciler bu başlığı seçerek bu konuda sosyal sorumluluk ve farkındalık çalışmaları yürütmüştür.

4.Sınıf Halk Sağlığı Stajında "Çevre Sağlığı" dersinde Karbon ayak izinden ayrıntılıca bahsedilmiştir.

1.17. Tıp fakültesi müfredatınız, sürdürülebilir klinik uygulamanın bu bileşenlerini temel müfredatta kapsıyor mu? (her biri için puan)	Hedef
Aşırı tıbbi müdahaleden, aşırı tetkikten ve/veya aşırı tedaviden kaçınmanın sağlık ve çevre açısından ortak faydaları (2 puan)	2
İlaçların çevresel etkisinin ve aşırı reçete yazmanın iklim sağlığına zarar vermenin nedenleri olmaları. Alternatif olarak, mümkün olduğunda reçete yazmayı ve bunun çevresel ve sağlıkla ilgili ek yararlarını öğretmek bu ölçeği tamamlayacaktır (2 puan).	2
Tip 2 diyabet için uygun durumlarda egzersiz veya yoga dersleri gibi farmasötik olmayan durum yönetiminin; mental sağlık için bahçe işleri gibi sosyal grup faaliyetlerinin; bisiklet programları gibi aktif ulaşımın, sağlıksal ve çevresel açıdan ek faydaları. Bu, Birleşik Krallık'ta yaygın olarak sosyal reçete yazma olarak bilinir. (1 puan)	0
Cerrahi sağlık hizmetlerinin gezegen sağlığı ve iklim krizi üzerindeki çevresel etkisi ve bunun nasıl hafifletilebileceği. (1 puan)	0
Anestezik gazların sağlık hizmetleri karbon ayak izine etkisi ve anestezinin çevresel etkilerini azaltmanın yolları (örneğin, toplam intravenöz anestezi veya sera gazı emisyonları azaltılmış, çevreye daha az zararlı anestezik gaz seçeneklerinin seçilmesi). (1 puan)	0
Solunum cihazlarının sağlık hizmetinin karbon ayak izi üzerindeki etkisi ve ölçülü doz inhalerlere göre kuru toz inhalerlerin çevresel avantajı. (1 puan)	0
Sağlık kliniklerinde atık üretimi ve klinik faaliyetlerde atığı azaltma stratejileri (örneğin, yatan veya ayakta tedavi ortamındaki tek kullanımlık ürünler) (1 puan)	1
Puan açıklaması: Biyokimya derslerinde Aşırı tıbbi müdahaleden, aşırı tetkikten ve/veya aşırı tedaviden kaçınmanın sağlık ve çevre açısından ortak faydalarına değinilmiştir. 5.Sınıfta Klinik Farmakoloji stajında İlaçların çevresel etkisinin ve aşırı reçete yazmanın iklim sağlığına zarar vermenin nedenleri anlatılmıştır. 3. Sınıf 1. ders kurulunda temel beceri laboratuvarı derslerinde "Tıbbi Atık Yönetimi" başlığı altında derinlemesine ve uygulamalı olarak işlenmektedir. Tip 2 diyabet örneğinde fakültemizin 3.Sınıf 5. ders kurulunda diabetes mellitus dersinde bu konuya değinilmiştir.	

Müfredat: Klinik Uygulamalar

1.18. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimler için, tıp fakültenizin müfredatı, hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri sunuyor mu?

Evet, çekirdek müfredat hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir. (2 puan)	
Evet, seçmeli dersler hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için sunulan stratejileri içerir. (1 puan)	
Hayır, hastalarla iklim değişikliği hakkında konuşmak için herhangi bir strateji içermez. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: Fakültemiz 6. Sınıf öğrencilerinin Aile Hekimliği stajında aldıkları "Aile Hekimliği İlkeleri, Dünyada ve Türkiye’de AH Gelişimi (WONCA Ağacı, One Health, Planetary Health)" başlıklı derste hastalarla iklim değişikliğinin sağlık üzerindeki etkileri hakkında konuşma stratejileri paylaşılmıştır.</i>	

1.19. Hasta görüşmelerine yönelik eğitimlerde, tıp fakültenizin müfredatı, çevresel öykü veya maruz kalma öyküsü almak için stratejiler sunuyor mu?	
Evet, çekirdek müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içerir (2 puan)	
Sadece seçmeli dersler çevresel öykü almak için stratejileri içerir. (1 puan)	
Hayır, müfredat çevresel öykü almak için stratejileri içermez. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: 3. sınıfta verilen "Aile Hekimliği" dersinde ve genel klinik derslerinde hastanın yaşadığı yerler, yaptığı meslekler, hobileri, yakınlarının meslekleri ve yakınlarının yaşadığı yerlerinin orgulanması gerektiği vurgulanmaktadır 4. sınıf öğrencileri için zorunlu "Dr. Füsun Sayek Mesleki İletişim ve Semiyoloji Modülü"nde bu stratejiler sunulmuştur.</i>	

Müfredat: Gezegenel Sağlık için İdari Destek

1.20. Tıp fakülteniz şu anda Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) /gezegenel sağlık eğitimini uygulama veya iyileştirme sürecinde mi?	
Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde büyük iyileştirmeler yapma sürecindedir. (4 puan)	
Evet, tıp fakültesi şu anda SSE/gezegensel sağlık eğitiminde küçük iyileştirmeler yapma sürecindedir. (2 puan)	
Hayır, gezegenel sağlık eğitiminde devam etmekte olan iyileştirmeler yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: 4. Sınıf "Halk Sağlığı" stajındaki "Çevre Sağlığı", "İnsan ve Çevre Etkileşimi ve "Sağlık Eğitimi" derslerinde "Sağlık Eğitimi", "Sağlık Davranışı Sağlık Okuryazarlığı" başlıkları altında incelenmiştir. Ek olarak Temel eğitimde seçmeli ders olarak Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Dersinde ayrıntılı incelenmiştir.</i>	

1.21. Daha önce belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak ne kadar iyi entegre edilmiştir?	
Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata iyi entegre edilmiştir. (6 puan)	
Bazı Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE) / gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata uygun şekilde entegre edilmiştir. (4 puan)	
Gezegensel sağlık/SSE entegre değildir ve öncelikle bağımsız ders(ler)de ele alınır. (2 puan)	
Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi çok az var/hiç yok. (0 puan)	
Verilen Puan:	4
<i>Puan açıklaması: Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi daha önce raporda belirtilen Sürdürülebilir Sağlık Hizmetleri Eğitimi (SSE)/gezegensel sağlık konuları, çekirdek müfredata dikey olarak birçok yerde entegre konumdadır. Başta 3. Sınıf olmak üzere 1. sınıf eğitiminden 4. Sınıf eğitime kadar özellikle gezegensel sağlık konuları çekirdek müfredata uygun entegre edilmiştir. Özellikle 2. Sınıf öğrencilerimiz için zorunlu “Sağlıklı Yaşam ve Fiziksel Aktivite Modülü”nde, 4. Sınıf “Halk Sağlığı” ve 6. Sınıf “Aile Hekimliği” stajlarında bu konulara değinilmektedir.</i>	
1.22. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin tıp öğrenimi boyunca içerik olarak dahil edilmesinden sorumlu olacak ve özel olarak denetleyecek bir fakülte üyesi istihdam ediyor mu?	
Evet, tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi vardır. (1 puan)	
Hayır, tıp fakültesinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetlerinin müfredat entegrasyonunu denetlenmesinden sorumlu belirli bir fakülte/personel üyesi yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
<i>Puan açıklaması: Evet fakültemiz Tıp Eğitimi Anabilim Dalı 3. sınıf öğrencileri için zorunlu “Sosyal Sorumluluk Projeleri ve Bilimsel Araştırmalar” dersini yürütmekte, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri konularında her yıl öğrenci gruplarına sosyal sorumluluk projeleri vermekte ve bilimsel araştırma yaptırmaktadır. Tüm süreç “İzlem Raporları” ile takip edilmektedir. Yıl sonunda yürütülen sorumluluk projeleri ve bilimsel araştırmalar poster olarak sunulmaktadır.</i>	
Bölüm Toplamı (72 üzerinden 62)	86.11%

Disiplinlerarası Araştırma

Bölüm Özeti: Bu bölüm, daha geniş kurumdaki disiplinler arası gezegensel sağlık araştırmalarının kalitesini ve niceliğini değerlendirir. Sağlık ve çevre arasındaki etkileşimler karmaşık ve çok faktörlüdür. İklim değişikliği çevre bilimi perspektifinden kapsamlı bir şekilde incelenmiş olsa da,

gezegensel sağlık yeni ortaya çıkan bir alandır. Yetenekli araştırmacılar ve araştırma kaynaklarına sahip önde gelen sağlık kurumları olarak kurumlar; iklim değişikliğinin ve antropojenik çevresel toksinlerin sağlık etkilerini inceleyen araştırmaları finanse etmelidir. Bu yükümlölük özellikle güçlüdür çünkü halk ve politika yapıcılar; insan sağlığı üzerindeki etkileri vurgulandığında iklim değişikliğine daha fazla dikkat etmektedir.

2.1. Tıp faköltenizde gezegensel sağlık araştırması ve sürdürölabilir sağlık hizmetleri araştırması yapan araştırmacılar var mı?	
Evet, tıp faköltesinde birincil araştırma odağı gezegensel sağlık veya sürdürölabilir sağlık hizmetleri olan öğretim üyeleri var. (3 puan)	
Evet, tıp faköltesinde gezegensel sağlık veya sürdürölabilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırmalar yürüten öğretim üyeleri var, ancak bunlar onların birincil araştırma odağı değil. (2 puan)	
Kurumda gezegensel sağlık veya sürdürölabilir sağlık hizmetleri araştırmacıları var ama hiçbirinin tıp faköltesiyle ilişkisi yok. (1 puan)	
Hayır,kurumda veya tıp faköltesinde şu anda gezegensel sağlık ve/veya sürdürölabilir sağlık hizmetleri araştırmacıları yok. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: Çukurova Üniversitesi Halk Sağlığı Anabilim Dalı ve Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim dallarında çevre sağlığı ile ilgili araştırmalar yapmış ve yapan öğretim üyeleri mevcuttur.</i>	

2.2. Kurumunuzda interdisiplinler gezegensel sağlık araştırmaları için özel bir departman veya enstitü var mı?	
İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış en az bir bölüm veya enstitü vardır. (3 puan)	
İnterdisipliner gezegensel sağlık araştırmaları için ayrılmış bir bölüm veya enstitü yoktur ancak gelecek 3 yıl içinde açılması planlanmaktadır. (2 puan)	
Bir İş ve Çevre Sağlığı departmanı var, ancak gezegensel sağlık araştırmaları için interdisipliner bir departman veya enstitü yok. (1 puan)	
Özel bir departman veya enstitü yok. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
<i>Puan açıklaması: Çukurova Üniversitesi bünyesinde "Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama Merkezi" bulunmaktadır. Merkezin misyonu farklı disiplinler ile işbirliği yaparak çevre ile ilgili eğitim-öğretim, araştırma, yayın ve uygulama etkinliklerine yardımcı olmak, öncelikle yöresel çevre</i>	

sorunlarını saptamak ve bilgilendirmektir. <https://cesam.cu.edu.tr/> adresinde “Projeler”, “Yayınlar” kısmından ayrıntılı bilgiye ulaşılabilmektedir.

2.3. İklim değişikliğinden ve çevresel adaletsizlikten orantısız bir şekilde etkilenen toplulukların tip fakültenizdeki araştırma gündemi hakkında fikirler sunduğu veya kararlar aldığı bir süreç var mı?

Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırmaları gündemi hakkında karar alma yetkisine sahip olduğu bir süreç var. **(3 puan)**

Evet, iklim ve çevre adaletsizliğinden etkilenen topluluk üyelerinin iklim+çevre araştırma gündemi hakkında tavsiye verdiği bir süreç var. **(2 puan)**

Hayır, ancak topluluk üyelerinin araştırma gündemi hakkında tavsiyede bulunmaları veya kararlar almaları için bir süreç oluşturmaya yönelik mevcut çabalar var. **(1 puan)**

Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir süreç ve çaba yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

0

Puan açıklaması: Böyle bir süreci oluşturmak için herhangi bir çaba yoktur.

2.4. Kurumunuzun geçmiş ve devam etmekte olan çevre ve sağlık araştırmalarını merkeze alan bir gezegensel sağlık web sitesi var mı?

Kullanımı kolay, yeterince kapsamlı ve gelecek etkinlikleri, kurumunuzdaki gezegensel sağlık liderlerini ve ilgili finansman fırsatlarının hepsini içeren sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştiren bir web sitesi vardır. **(3 puan)**

Sağlık ve çevre ile ilgili çeşitli kampüs kaynaklarını merkezileştirmeye çalışan bir web sitesi var, ancak kullanımı zor, güncellenmemiş veya yeterince kapsamlı değil. **(2 puan)**

Kurumun sağlık ve çevre ile ilgili bazı kaynakları içeren bir Sürdürülebilirlik Ofisi web sitesi vardır. **(1 puan)**

Bir web sitesi yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: Çukurova Üniversitesi bünyesinde Strateji Raporu, Yenilenebilir Enerji Raporu, Çevre Raporunun (2024) paylaşıldığı bir web sitemiz (<https://green.cu.edu.tr/>) mevcuttur. Site kullanımı kolay ve yeterince kapsamlıdır. Örneğin 2019 yılından bu yana karbon ayak izimiz hesaplanmakta ve paylaşılmaktadır (<https://green.cu.edu.tr/cu/energy/KAI>). Kampüsümüz 2024 yılı UI GreenMetric Dünya Üniversite Sıralaması'nda dünyada 303.sırada, Türkiye'de ise 31. sırada yer almıştır. Sürdürülebilirlik sekmesinde Çukurova Üniversitesi BM Sürdürülebilir Kalkınma Çalışmaları kapsamında 17 başlıkta amaçlarımız paylaşılmıştır. (<https://sustainability.cu.edu.tr/>). Site içerisinde geri dönüşüm programı yıl içerisinde yapılacak etkinlik duyuruları, projeler ve yayınlar yer almaktadır. Ayrıca üniversitemizin Çevre Sorunları Araştırma ve Uygulama merkezi (<https://cesam.cu.edu.tr/>) web sitesi de bulunmaktadır. Bu sitede etkinlikler, makaleler, raporlar vb. paylaşılmaktadır. Ayrıca Üniversitemizin Çukurova Teknokent web sitesi de bulunmaktadır. Burada ekosistem ile ilgili yapılan etkinliklerin duyuruları paylaşılmaktadır. (<https://cukurovateknokent.com/#>)

2.5. Kurumunuz yakın zamanda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı mı?

Evet, **tıp fakültesi** geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı. **(4 puan)**

Evet, **kurum** geçen yıl gezegensel sağlık ile ilgili konularda en az bir konferans veya sempozyuma ev sahipliği yaptı. **(3 puan)**

Evet, **kurum** son 3 yıl içinde gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yaptı. **(2 puan)**

Kurum doğrudan herhangi bir konferansa ev sahipliği yapmadı, ancak yerel bir gezegensel sağlık etkinliği için mali destek sağladı. **(1 puan)**

Hayır, **kurum** son üç yılda gezegensel sağlık ile ilgili konularda bir konferansa ev sahipliği yapmadı. **(0 puan)**

Verilen Puan:

4

Puan Açıklaması: Fakültemiz "Tıpta İnsan Bilimleri" dersi kapsamızda öğrenci ve öğretim üyelerimize açık "Sağlığın Sosyal Belirleyicileri", konferansı gerçekleştirmiştir. Üniversitemizde 14 Mart 2024 tarihinde "Sürdürülebilirlik ve Karbon Ayak İzi" konulu konferans gerçekleştirilmiş olup 5 Temmuz 2022 tarihinde "İklim Değişikliklerinin Sanayideki Etkileri ve Çözümleri Çalıştayı" düzenlemiştir.

2.6. Tıp fakülteniz ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi mi?

Evet, tıp fakültesi ulusal veya uluslararası bir gezegen sağlığı veya SSE kuruluşunun üyesidir. **(1 puan)**

Hayır, tıp fakültesi böyle bir organizasyonun üyesi değildir. **(0 puan)**

Verilen Puan:

0

Puan açıklaması: Hayır fakültemiz ulusal veya uluslararası bir gezegensel sağlık veya SSE organizasyonunun üyesi değildir.

Bölüm Toplamı (17 üzerinden 10)

58.82%

Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk

Bölüm Özeti: Bu bölüm tıp fakültelerinin gezegen sağlığıyla ilişkili toplum yararına çalışma ve savunuculuk çabalarına katılımını değerlendirir. Gezegen sağlığı hakkında araştırma yapmak ve eğitim vermek gereklidir ancak yeterli değildir. Kurumların ayrıca çevresel sağlık zararlarından en çok etkilenen topluluklarla doğrudan etkileşime girmesi kritik öneme sahiptir. İklim değişikliği büyük ölçüde güç ve kaynaklara sahip olanlar tarafından yaratılan bir sorun olsa da etkileri orantısız bir şekilde kaynakları yetersiz nüfuslara ve renkli topluluklara düşmektedir. Kurumlar, çevresel sağlık tehditleri hakkında bilgi paylaşmak, birlikte değişim için savunuculuk yapmak ve öğrencilere bu çalışmanın bir parçası olma fırsatları sağlamak için iklim değişikliği ve kirlilikten etkilenen yerel topluluklarla ortaklık kurmalıdır.

3.1. Tıp fakülteniz, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için toplum örgütleriyle işbirliği yapıyor mu?

Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için **birden fazla** toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır. **(3 puan)**

Evet, tıp fakültesi, gezegensel sağlığı ve çevre sağlığını desteklemek için **bir** toplum örgütüyle aktif bir şekilde ortaktır. **(2 puan)**

Kurum toplum örgütleriyle ortaktır,ama tıp fakültesi bu ortaklığın bir parçası değildir, ancak gezegensel sağlık ile ilgili toplum odaklı etkinliklere katılır. **(1 puan)**

Hayır, böyle aktif bir partnerliği yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: TORAKS, Adana Ekoloji Platformu, Adana'ya Temiz Hava ve Adana Büyükşehir Belediyesi ile iş birliğimiz mevcuttur. En son Doğu Akdeniz Çevre Platformu ve Adana Büyükşehir Belediyesi iş birliği ile gerçekleştirilen “Çukurova Çevre vÇalıştay” ına öğrenci, öğretim üyelerimiz ile emekli öğretim üyelerimiz katılmıştır. ”Konferans”, “Panel”, “Grup Çalışmaları” şeklinde gerçekleştirilen çalıştayda panel başlıkları “Kirlilik Sorunu ve Çukurova Bölgesi” ve “İklim Krizi, Biyoçeşitlilik Kaybı ve Çukurova Bölgesi” iken grup çalışmalarında hava kirliliği, toprak kirliliği, deniz ve su kirliliği, kimyasal kirlilik ve atık yönetimi, iklim krizi ve biyoçeşitlilik kaybı, çevre ve sağlık/gıda güvencesi, çevre mücadelesi ve hukuk başlıklarına derinlemesine değinilmiştir. En son gerçekleşen Çukurova Araştırma ve İş Birliği Çalıştayı'na öğretim üyelerimiz katılmıştır. Çalıştay belli panel başlıkları kapsamında yapılmıştır. Çalıştayda Çukurova Üniversitesi BM Sürdürülebilir Kalkınma Çalışmaları kapsamındaki 17 başlıktan yedi tanesi ele alınmıştır. Genel olarak başlıklarda gezegensel sağlık ile ilgili olan iklim eylemi, sudaki yaşam, karasal yaşam olmak üzere üç esas başlık panellerde derinlemesine işlenmiştir. (<https://arges.cu.edu.tr/cu/calistay/calistay-programi>)

3.2. Tıp fakülteniz gezegensel sağlık ile ilgili halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenliyor mu?

Tıp fakültesi, her yıl en az bir kez halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenler. **(3 puan)**

Tıp fakültesi yılda en az bir kez halka açık kurslar veya etkinlikler düzenler, ancak bunlar öncelikle bir halk izleyici kitlesi için oluşturulmaz. **(2 puan)**

Kurum, halka yönelik kurslar veya etkinlikler düzenlemiştir, ancak tıp fakültesi bu kursların veya etkinliklerin planlanmasında yer almamıştır. **(1 puan)**

Kurum/tıp fakültesi, halka yönelik bu tür kurslar veya etkinlikler düzenlemedi. **(0 puan)**

Verilen Puan:

3

Puan açıklaması: Tıp fakültemiz halka yönelik kurs ve etkinlikler düzenlememiştir.

Puan açıklaması: Fakültemizde 3. Sınıfta zorunlu “Sosyal Sorumluluk Bilimsel Araştırma Projeleri” dersinde “Kampüs Belediyeciliği” grubu sosyal sorumluluk proje kapsamında çevre halkın katılımı ile daha temiz bir kampüs için çöp toplama etkinliği düzenlenmiştir. Etkinlik sonunda da bazı katılımcılara küçük hediyeler verilmiştir.

3.3. Tıp fakülteniz, duyurularında gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili konuları düzenli olarak ele alıyor mu?

Evet, tüm öğrenciler düzenli olarak gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular alır. **(2 puan)**

Evet, bazen gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konuları duyurularda yer alır. **(1 puan)**

Hayır, öğrenciler gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri konulu duyurular almaz. **(0 puan)**

Verilen Puan:

2

Puan açıklaması: Evet özellikle 2. Sınıf “Tıpta İnsan Bilimleri” ve 3. Sınıf “Sosyal Sorumluluk Bilimsel Araştırma Projeleri” dersleri kapsamında fakültemizde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili konular düzenli olarak ele alınmamaktadır. Dersler kapsamında gerçekleştirilen etkinlik ve konferanslar tüm fakültemiz öğrenci ve öğretim üyelerine açıktır ve bu etkinlik ve konferansların duyuruları fakültemiz web sitesinden, sosyal mecra ve whatsapp gruplarından yapılmaktadır.

3.4. Kurum veya tıp fakültesine bağlı hastane, gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki bilgi ve becerilerinin mesleki kariyerleri boyunca güncel kalmasını

sağlamak amacıyla mezuniyet sonrası bireyleri hedefleyen mesleki eğitim faaliyetlerinde bulunuyor mu?	
Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak, en az biri gezegen sağlığına odaklanan olmak üzere, mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için birden fazla yüz yüze veya çevrimiçi kurs sunmaktadır. (2 puan)	
Evet, kurum veya tıp fakültesi hastanesi, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili olarak mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bir kurs sunmaktadır. (1 puan)	
Mezuniyet sonrasında sorumlu birimler için bu tür erişilebilir kurslar yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: 3.3. 'te belirtildiği gibi belirtilen konularda yapılan konferanslarımız mevcuttur. Bu konferanslar fakültemizin internet sitesinden düzenli olarak öğrencilerimiz ve öğretim olarak öğrencilerimiz ev öğretim üyelerimiz öğretim üyelerimiz ile paylaşılmaktadır. Öğretim üyelerimiz bu konferanslarımıza katılmaktadır.</i>	

3.5. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için çevresel sağlık maruziyetleri hakkında erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu?	
Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde, hastalar için için eğitici materyaller mevcut. (2 puan)	
Fakülteye bağlı bazı hastanelerde, hastalar için için eğitici materyaller mevcut. (1 puan)	
Hayır, fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması : Hayır fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değildir.</i>	

3.6. Tıp fakültenizde veya tıp fakültesine bağlı hastanenizde, hastalar için iklim değişikliği ve sağlık üzerindeki etkileriyle ilgili erişilebilir eğitici materyaller mevcut mu?	
Evet, fakülteye bağlı tüm hastanelerde, hastalar için için eğitici materyaller mevcut. (2 puan)	
Fakülteye bağlı bazı hastanelerde, hastalar için için eğitici materyaller mevcut. (1 puan)	
Hayır,fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değil. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması: Hayır fakülteye bağlı hiçbir hastanede eğitici materyaller mevcut değildir.</i>	

Gezegensel Sağlık Öğrenci Girişimlerine Destek

Bölüm Özeti: Bu bölüm, fonlama, burslar, programlama ve öğrenci grupları gibi öğrenci liderliğindeki gezegen sağlığı girişimlerine yönelik kurumsal desteği değerlendirir. Gezegen sağlığı genç bir alandır ve iklim değişikliğinin derinden şekillendirdiği bir gelecekle karşı karşıya olan gençler olarak, öğrenciler genellikle bir kurumda bu alana ilk dahil olanlardır. Kurumlar, öğrencilerin sürdürülebilirlik kalite iyileştirme (QI) girişimlerine katılmaları, ilgi alanlarında akıl hocaları bulmaları ve gezegen sağlığı projeleri için fon almaları için destek sağlamalıdır.

4.1. Tıp fakülteniz veya kurumunuz, bir sürdürülebilirlik girişimini / kalite iyileştirme projesini hayata geçirmekle ilgilenen tıp öğrencilerine destek sunuyor mu?

Evet, tıp fakültesi veya kurum, bir sürdürülebilirlik girişimlerini/kalite iyileştirme projelerini hayata geçirmeleri için hibeler sunar ya da sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri çekirdek müfredatın bir parçasıdır. **(2 puan)**

Tıp fakültesi veya kurum sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projelerini teşvik eder (staj için veya dikey olarak gereklilikleri yerine getirmek için) ve öğrencilerin bu projelerde başarılı olmalarına yardımcı olacak kaynaklar sunar, ancak öğrenci hibeleri ve katılma zorunluluğu yoktur. **(1 puan)**

Hayır, ne tıp fakültesi ne de kurum sürdürülebilirlik girişimleri veya sürdürülebilirlik kalitesi iyileştirme projeleri için fırsatlar ve destekler sunmuyor. **(0 puan)**

Verilen Puan:

2

Puan açıklaması: Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı ve Halk Sağlığı Anabilim Dalı bu konuda araştırma yapmak isteyen öğrencilere yardımcı olmaktadır. 3. Sınıf "Sosyal Sorumluluk Projeleri ve Bilimsel Araştırmalar" dersi kapsamında sürdürülebilirlik kapsamında sosyal sorumluluk ve bilimsel araştırma yapan gruplara dekanlığımız destek sunmaktadır.

4.2. Kurumunuz tıp öğrencilerine gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapma fırsatları sunuyor mu?

Kurumun, gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırması yapmakla ilgilenen öğrenciler için **özel** bir araştırma programı veya bursu vardır. **(2 puan)**

Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili araştırma yapmaları için araştırma fırsatları vardır, ancak bunları boş zamanlarında bunları araştırmaları ve yürütmeleri için öğrenci girişimleri/toplulukları olmasını gerektirir. **(1 puan)**

Öğrencilerin gezegensel sağlık/sürdürülebilir sağlık hizmetleri araştırmalarına katılmaları için fırsatlar sunulmamaktadır. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
<i>Puan açıklaması: Tıp Eğitimi ve Bilişimi Anabilim Dalı, Göğüs Hastalıkları Anabilim Dalı ve Halk Sağlığı Anabilim Dalı bu konuda araştırma yapmak isteyen öğrencilere yardımcı olmaktadır.</i>	

4.3. Tıp fakültesinin, tıp öğrencilerinin gezegensel sağlık ve/veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri faaliyetleri ile ilgili özgül bilgileri ve tıp fakültesi içerisindeki danışmanları bulabilecekleri bir web sayfası var mı? Örneğin, gerçekleştirilen projeler, tıp fakültesinde devam eden mevcut girişimler ve/veya potansiyel danışmanların iletişim bilgileri.	
Tıp fakültesinin, ilgili girişimler hakkında güncel bilgileri ve potansiyel danışmanların iletişim bilgilerini içeren, gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri ile ilgili özgül bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası vardır. (2 puan)	
Tıp fakültesi içinde gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgiler içeren tıp fakültesine ait bir web sayfası var, ancak sayfa özgül bilgiler açısından eksiktir. (1 puan)	
Tıp fakültesine özgü gezegensel sağlık ve sürdürülebilir sağlık hizmetleri alanındaki projeler ve danışmanlar hakkında bazı bilgilere ulaşmak için bir web sayfası yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması: Fakültemize özgü böyle bir web sitesi mevcut değildir.</i>	

4.4. Tıp fakültenizde, fakülte danışmanları tarafından desteklenen gezegensel sağlık katılımını, bursunu ve kampüste savunuculuk kültürünü geliştirmeye odaklanmış kayıtlı öğrenci grupları var mı?	
Evet, tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var. (2 puan)	
Evet ,tıp fakültemde fakülte tarafından desteklenmeyen gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu var. (1 puan)	
Hayır,tıp fakültemde gezegensel sağlık veya sürdürülebilir sağlık hizmetleri odaklı bir öğrenci organizasyonu yok. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması: Fakültemizde böyle bir öğrenci organizasyonu mevcut değildir.</i>	

4.5. Müfredat iyileştirmesini ve/veya en iyi sürdürülebilirlik uygulamalarını savunmak için tıp fakültesinde veya kurumda karar verme kurulunda görevli olan, sürdürülebilirlik görüşlerini temsil etmekten sorumlu bir öğrenci var mı?	
Evet, tıp fakültesinde veya kurumsal karar alma konseyinde/kurulunda görev yapan bir öğrenci temsilcisi bulunmaktadır. (1 puan)	
Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması:</i> Hayır, böyle bir öğrenci temsilcisi yoktur.	

4.6. Geçen yıl, kurumun aşağıdaki kategorilerde bir veya daha fazla müfredat dışı gezegensel sağlık programı veya girişimi oldu mu? (her biri 1 puan)	Hedef
Öğrencilerin bahçeler, çiftlikler, topluluk destekli tarım (CSA), balıkçılık programları veya kentsel tarım projeleri gibi organik tarım ve sürdürülebilir gıda sistemlerinde deneyim kazanabilecekleri projeler.	0
Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili paneller, konuşmacı serileri veya benzer etkinlikler.	1
Öğrencilerin, doğrudan yerel bir çevre adaleti topluluğunun üyelerinden karşılaştıkları iklim ve çevre sorunlarını ve sağlık profesyonellerinin bu maruz kalma ve etkileri ele almak için topluluklarıyla nasıl ortaklık kurabileceklerini öğrendikleri etkinlikler.	1
Hedef kitle olarak öğrencilerin bulunduğu gezegensel sağlıkla ilgili kültürel sanat etkinlikleri, performanslar ve enstalasyonlar.	1
Antropojenik çevresel etkilere karşı toplum dayanıklılığı oluşturmakla ilgili yerel gönüllülük fırsatları.	1
Kır veya açık hava programları (ör. öğrenciler için yürüyüş, sırt çantasıyla gezinti, kano veya diğer gezileri organize eden)	1
<i>Puan açıklaması:</i> Alparslan Türkeş Bilim ve Teknoloji üniversitesinin de katıldığı “Sürdürülebilirlik Raporlaması ve Güvence Denetimi Çukurova Konferansı” düzenlenmiş , “Sürdürülebilirlik Zirvesi, Çukurova Üniversitesi Buluşması”, “Sürdürülebilirlik Söyleşileri 2024: Dünya Su Günü” gibi bilgilendirici etkinliklerle beraber “Çukurova Üniversitesi 50. Yıl Ormanı Fidan Dikimi “ , doğayı korumanın önemine dikkat çekmek amacıyla Adana İl Jandarma Çevre ve Doğa ve Hayvanları Koruma Derneği ile beraber “Yumurtalık MYO Kamp Alanı Sahil Temizliği” gibi etkinlikler düzenlemiştir.	

Kampüs Sürdürülebilirliği

Bölüm Özeti: Bu bölüm, kurum tarafından sürdürülebilirlik girişimlerine verilen desteği ve katılımı değerlendirir. Sağlık sektörü, sera gazı emisyonlarının yanı sıra yerel, bölgesel ve küresel ekosistemlere zarar veren kirliliğe de büyük katkıda bulunur. Sağlık sektörü, doğası gereği kaynak yoğun bir çaba olsa da, sağlık sektörü dünyayı daha sürdürülebilir bir geleceğe götürmek için iyi bir konumdadır. Bu, enerjimizi nereden aldığımızdan, altyapımızı nasıl inşa ettiğimize, hangi şirketlere yatırım yaptığımız kadar sistemlerimizin nasıl çalıştığına dair her yönü incelemeyi içerecektir. Tıp fakültelerimiz, kliniklerimiz ve hastanelerimiz sürdürülebilir uygulamalar için standartları belirlemeli ve diğer sektörlerle çevresel etkiyi en aza indirme konusunda neyin mümkün olduğunu göstermelidir.

5.1. Tıp fakülteniz ve/veya kurumunuzun bir Sürdürülebilirlik Ofisi var mı?

Evet, kendini kampüs sürdürülebilirliğine adanmış birden fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi bulunmaktadır. Sürdürülebilirlik Ofisi tüm kampüse hizmet veriyorsa hastanede ve/veya tıp fakültesinde sürdürülebilirlik için atanmış en az bir personel bulunur. (3 puan)

Kampüs sürdürülebilirliğine adanmış bir veya daha fazla tam zamanlı personeli olan bir Sürdürülebilirlik Ofisi vardır, ancak tıp fakültesi ve/veya hastane sürdürülebilirliğinden sorumlu belirli bir personeli yoktur. (2 puan)

Maaşlı sürdürülebilirlik personeli yoktur, ancak bir sürdürülebilirlik görev grubu veya komitesi vardır. (1 puan)

Kampüs sürdürülebilirliğini denetlemekten sorumlu herhangi bir personel veya görev grubu yoktur. (0 puan)

Verilen Puan:

2

Puan açıklaması: Çukurova Üniversitesi bünyesinde "Çevre Sorunlarını Araştırma ve Uygulama Merkezi" bulunmaktadır. (<https://cesam.cu.edu.tr/>). Çukurova Üniversitesi'nin sürdürülebilirlik çalışmaları için oluşturulmuş bir platformu bulunmaktadır. Üniversitemizin "Yeşil Kampüs" adlı web sitesi, sürdürülebilirlik ve çevre dostu uygulamalarla ilgili bilgi ve güncel haberleri paylaşmaktadır (<https://green.cu.edu.tr/>). Bu platformda üniversitenin çevre politikaları, enerji tasarrufu, atık yönetimi ve sürdürülebilirlik raporları gibi konularda detaylı bilgilere ulaşabilirsiniz. Ayrıca, üniversitemizin sürdürülebilirlik politikaları ve hedefleri hakkında bilgi edinmek için Çukurova Üniversitesi Sürdürülebilirlik Politikası sayfasını ziyaret edebilirsiniz (<https://sustainability.cu.edu.tr/>). Ancak tıp fakültesi ve/veya hastane sürdürülebilirliğinden sorumlu belirli bir personeli yoktur.

5.2. Kurumunuz/tıp fakülteniz kendi karbon ayak izini azaltma planı ne kadar iddialı?

Kurumun/tıp fakültesinin 2030 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır. (5 puan)	
Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötrlüğüne ulaşmak için yazılı ve onaylanmış bir planı vardır. (3 puan)	
Kurumun/tıp fakültesinin 2040 yılına kadar karbon nötr olma hedefi var ancak bu hedefe ulaşmak için bir plan oluşturmadı veya oluşturulan plan yetersiz . (1 puan)	
Kurum/tıp fakültesi yukarıda listelenen gerekliliklerden hiçbirini karşılamıyor. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
<i>Puan açıklaması: 2019 yılından bu yana üniversitemizin karbon ayak izi hesaplanmakta ve paylaşılmaktadır (https://green.cu.edu.tr/cu/energy/KAI). Çukurova Üniversitesi Sürdürülebilirlik ve Çevre Raporu 2023 raporu s. 15'te karbon ayak izini azaltma planından bahsetmiş ancak hedeflenen yıl belirtilmemiştir (https://green.cu.edu.tr/storage/Raporlar/SER2023.pdf).</i>	

5.3. Tıp fakültesi tarafından eğitim için kullanılan binalar/altyapı (hastane hariç) yenilenebilir enerji kullanıyor mu?	
Evet, tıp fakültesi binaları için gerekli enerji'nin %100 'ü yenilenebilir enerjiden karşılanıyor. (3 puan)	
Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%80'ini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor. (2 puan)	
Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının >%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor. (1 puan)	
Tıp fakültesi binaları, enerji ihtiyacının <%20'sini tesis dışı ve/veya tesis içi yenilenebilir enerjiden karşılıyor. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
<i>Puan açıklaması: Fakültemizin binalarının enerji ihtiyacı yenilenebilir enerjiden karşılanmamaktadır.</i>	

5.4. Sürdürülebilir bina uygulamalarından tıp fakültenizdeki yeni binaların tasarımı ve inşası ve eski binaların yeniden modellenmesi ile tıp fakültesi kampüsündeki yeni ve eski binalar için yararlanılıyor mu?
--

Evet, tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır ve eski binaların çoğu daha sürdürülebilir olacak şekilde güçlendirilmiştir. (3 puan)	
Tıp fakültesi kampüsündeki yeni binalar için sürdürülebilir bina uygulamaları kullanılmaktadır, ancak eski binaların çoğu güçlendirilmemiştir. (2 puan)	
Sürdürülebilir bina uygulamaları yeni binalar için yetersiz veya eksik uygulanmaktadır. (1 puan)	
Yeni binaların yapımında sürdürülebilirlik dikkate alınmamaktadır. (0 puan)	
Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: Üniversitemiz Yeşil Kampüs kapsamında Doğalgaza Dönüşüm, Yalıtım, Enerji Verimli Cihaz Kullanımı, Güneş Enejisi Santralleri, Bisiklet Evi, Taşıt Pulu, Karbon Ayak İzi başlıklarında çalışmalar yürütmektedir. Örneğin enerji tasarruflu cihazlar kullanarak enerji tasarrufunu arttırmayı hedeflemiş bu kapsamda binalardaki tüm aydınlatma elemanları LED aydınlatma ile değiştirilmiştir. Bir diğer örnek Güneş Enerjisi Santralleri için yürütülen çalışmalardır. Üniversitemiz bünyesinde Teknopark'ta çatı ve otopark gölgelendirme elemanlarına PV paneller yerleştirilmiştir. 1980 yılında yenilenebilir enerji kaynakları kullanarak iklimlendirme işleri yapmak için inşa edilmiş Solar House (Uzay Bilimler ve Güneş Enerjisi Araştırma ve Uygulama Merkezi (UZAYMER) çatısında yine PV paneller mevcuttur. Son örnek olarak Yumurtalık Meslek Yüksekokulu güneş enerjisi santrali 2022 yılında işletmeye alınmıştır. Ayrıntılı bilgi için: https://green.cu.edu.tr/</i>	

5.5. Tıp fakültesi, öğrenciler için çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak ve işe gidip gelmenin çevresel etkisini azaltmak için stratejiler uyguladı mı?	
Evet, tıp fakültesi, güvenli aktif ulaşım, toplu taşıma veya araba paylaşımı gibi çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamıştır ve bu seçenekler öğrenciler tarafından iyi bir şekilde kullanılmaktadır. Alternatif olarak, kampüs konumu sürdürülebilir olmayan ulaşım biçimlerine uygun değildir. (2 puan)	
Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçenekleri sağlamak için bazı stratejiler uygulamıştır, ancak seçeneklerin erişilebilirliği veya yapılan reklamı yetersiz kalmıştır. (1 puan)	
Tıp fakültesi, çevre dostu ulaşım seçeneklerini teşvik etmek ve sağlamak için stratejiler uygulamamıştır. (0 puan)	
Verilen Puan:	1
<i>Puan açıklaması: Üniversitemiz bünyesinde Sağlık Bakanlığı tarafından hibe edilen bisikletlerin etkin şekilde kullanımını sağlamak ve bisiklet kullanımı kampüs içinde aygınlıktırmak için Bisiklet Evikurulmuştur. Buna ek olarak "Çukurova Üniversitesi Trafik Kurulu" kararı ile "Taşıt Pulu" sistemine geçilmiştir. Taşıt Pulu sistemine geçilmesinin amaçlarından biri kampüste çevre kirliliğinin önlenmesidir.</i>	

5.6. Tıp fakültenizin organik geri dönüşüm programı (kompost) ve geleneksel geri dönüşüm programı (alüminyum/kağıt/plastik/cam) var mı?

Evet, tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği kompost ve geri dönüşüm programları bulunmaktadır. **(2 puan)**

Tıp fakültesinde öğrencilerin ve öğretim üyelerinin erişebileceği geri dönüşüm veya kompost programları vardır, ancak ikisi bir arada bulunmamaktadır. **(1 puan)**

Tıp fakültesinde kompost veya geri dönüşüm programı yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

1

Puan açıklaması: Fakültemiz binalarında ve hastanemizde öğrenci ve öğretim üyelerinin erişebileceği geri dönüşüm kutuları bulunmaktadır. Ek olarak üniversitemizin sıfır atık hedefi bulunmaktadır. Kampüsün farklı yerlerine yerleştirilen geri dönüşüm kutularına toplanan kağıt, plastik, cam atıkları sözleşmesi bulunan geri dönüşüm şirketlerine iletilmektedir. Organik Atık Arıtma, İnorganik Atık Arıtma, Zehirli Atık Arıtma ve Kanalizasyon İmhası mevcuttur (<https://green.cu.edu.tr/cu/wastes/wastes>) Ek olarak Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Makineleri ve Teknolojileri Bölümü danışmanlığında yürütülen Kompost Projesi ile 40 kadın çiftçiye kompostlama teknikleri konusunda hem teorik hem pratik eğitimler verilmiştir. Proje kapsamında 2 kompostlama ünitesi kurulmuş, uygun atıklar kompost haline getirilerek gübre olarak kullanılmıştır. Detaylı bilgi için: <https://habermerkezi.cu.edu.tr/haber-detay/2523>

5.7. Tıp fakültesi, kampüs yiyecek ve içecek seçimleriyle ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu (örn. yerel kaynak kullanımı, eti azaltma, plastik ambalajı azaltma)?

Evet, tıp fakültesi, etsiz günler veya kırmızı etsiz günler de dahil olmak üzere, yiyecek ve içecekler için **yeterli** sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir. **(3 puan)**

Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar **yetersiz veya isteğe bağlı**. Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir. **(2 puan)**

Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri var, ancak bunlar **yetersiz veya isteğe bağlı**. Tıp fakültesi, yiyecek ve içecek sürdürülebilirliğini artırma çabalarına **dahil değildir**. **(1 puan)**

Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri **yoktur**. **(0 puan)**

Verilen Puan:

0

Puan açıklaması: Yiyecek ve içecekler için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.

5.8. Tıp fakültesi veya kurum, ürün tedariki ile ilgili kararlar alırken sürdürülebilirlik kriterlerini uyguluyor mu?

Evet, tıp fakültesi ürün tedariki için yeterli sürdürülebilirlik gerekliliklerine sahiptir ve tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabaları içindedir. **(3 puan)**

Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar **yetersiz** veya **isteğe bağlıdır**. Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırmak için çaba sarf etmektedir. **(2 puan)**

Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri vardır, ancak bunlar **yetersiz** veya **isteğe bağlıdır**. Tıp fakültesi, tedarikin sürdürülebilirliğini artırma çabalarına **dahil değildir**. **(1 puan)**

Ürün tedariki için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

0

Puan açıklaması: Konu hakkında bilgi bulunmamaktadır.

5.9. Tıp fakültesinde düzenlenen etkinlikler için sürdürülebilirlik gereklilikleri veya yönergeleri var mı?

Tıp fakültesinde düzenlenen her etkinlik, sürdürülebilirlik kriterlerine uymalıdır. **(2 puan)**

Tıp fakültesi, sürdürülebilirlik ölçütlerine uymayı şiddetle tavsiye eder veya uymaya teşvik eder, ancak bunlar zorunlu değildir. **(1 puan)**

Tıp fakültesi etkinlikleri için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:

0

Puan açıklaması: Fakültemizde gerçekleştirilen etkinlikler için sürdürülebilirlik yönergeleri yoktur.

5.10. Tıp fakültenizin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri var mı?

Evet, tıp fakültesinin laboratuvar alanlarını çevresel olarak daha sürdürülebilir hale getirmeye yardımcı olacak programları ve girişimleri vardır. **(2 puan)**

Laboratuvar alanlarının çevre açısından nasıl daha sürdürülebilir hale getirileceğine dair yönergeler var, ancak programlar veya girişimler yok. **(1 puan)**

Tıp fakültesinde laboratuvar alanlarını daha sürdürülebilir hale getirmek için hiçbir girişim yoktur. **(0 puan)**

Verilen Puan:	2
<i>Puan açıklaması: Kampüsümüzün toksik atık kaynakları hastane ve hastanemizin laboratuvarlarıdır.Hastanemiz bu atıkları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Entegre Çevre Bilgi Sistemi - Atık Yönetimi(MoTAT) uyarınca Belediyeye toprak dolumuna göndermeden önce, hastane yakınındaki geçici atıktoplama yerinde depolar. Detaylı bilgi için: https://green.cu.edu.tr/cu/wastes/wastes</i>	

5.11. Kurumunuzun başlı portföyü yatırımları arasında fosil yakıtlı şirketler var mı?	
Kurum, fosil yakıtlardan tamamen arındırılmıştır ve elden çıkarılan fonları yenilenebilir enerji şirketlerine veya yenilenebilir enerji kampüsü girişimlerine yeniden yatırma taahhüdünde bulunmuştur. (4 puan)	
Kurum tamamen fosil yakıtlardan arındırılmıştır. (3 puan)	
Kurum, fosil yakıt şirketlerinden kısmen arındırıldı veya tamamen elden çıkarma taahhüdünde bulundu, ancak şu anda hala fosil yakıt yatırımları var. (2 puan)	
Kurum, fosil yakıt şirketlerinden arındırılmadı, ancak öğretim üyeleri ve/veya öğrenciler bunları elden çıkartmak için organize bir savunuculuk yürütüyor. (1 puan)	
Evet, kurumun fosil yakıt şirketleri ile yatırımları var ve bunu değiştirmek için herhangi bir çaba gösterilmedi. (0 puan)	
Verilen Puan:	0
Puan açıklaması: Konu hakkında bilgi bulunmamaktadır.	

Bölüm Toplamı (32 üzerinden 9)	28.12%
---------------------------------------	---------------

Puanlama

Bölüm Genel Bakışı

Bu bölüm karne notlandırmasına odaklanır. Kurum, her bir bölüm için bir notun yanı sıra genel bir kurumsal not aldı. Bölüm puan toplamaları toplandı, bölüm için mevcut toplam puana bölündü ve bir yüzdeye dönüştürüldü. Genel kurumsal not, bölüm notlarının ağırlıklı ortalamasıdır ve müfredat, daha fazla sayıda metriği nedeniyle daha yüksek bir ağırlık alır. Daha sonra her bölüm ve kurum için harf notları aşağıdaki tabloya göre atandı.

Harf Notu*	Yüzde
A	%80 - %100
B	%60 - %79
C	%40 - %59
D	%20 - %39
F	0% - 19%

*Her not aralığında, en üstteki %5'lik (_5 ila _9%) bir puan "+" alır ve en alttaki %5'lik (_0- _4%) bir puan "--" alır. Örneğin, %78'lik bir yüzde puanı B+ olur.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi için Gezegensel Sağlık Notları

Aşağıdaki tablo, tıp fakültesine özel Gezegensel Sağlık Karnesi'nde Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi için ayrı ayrı kategori notlarını ve genel kurumsal notu göstermektedir.

Bölüm	Ham Puan %	Harf Notu
Gezegensel Sağlık Müfredatı (%30)	$(62/72) \times 100 = \%86.11$	A+
Disiplinlerarası Araştırma (%17,5)	$(10/17) \times 100 = \%58.82$	C+
Toplumsal Hizmet ve Savunuculuk (%17,5)	$(10/14) \times 100 = \%71.43$	B-
Öğrenci Liderliğindeki Gezegensel Sağlık Girişimlerine Destek (%17,5)	$(8/15) \times 100 = \%53.33$	C-
Kampüs Sürdürülebilirliği (%17,5)	$(9/32) \times 100 = \%28.12$	D+
Kurumsal Sınıf	$(Ax0.3 + Bx0.175 + Cx0.175 + Dx0.175 + Ex0.175) = 62.87\%$	B+

Karne Eğilimleri

Bölüme Genel Bakış

Bu grafik, Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nin Gezegenel Sağlık Karnesi girişimine katıldığı yıllara ait genel ve bölüm notlarındaki eğilimleri göstermektedir

